

Fagbeskrivelse – Jura og EJ

STO BA-jur 2009

STO CJ 2013

STO HA-jur 2010

STO CMJ 2013

6. og 8. semester

NOTAT

Disse fagbeskrivelser omfatter udbud af valgfag for foråret 2016

Indholdsfortegnelse

1. Indledning	2
2. Valgfag, 6. semester	4
2.1. Valgfag inden for det offentligretlige/EU-retlige modul	5
2.1.1. Videregående forvaltningsret, 10 ECTS	5
2.1.2. Ansættelsesret, 10 ECTS	7
2.2. Valgfag inden for det strafferetlige modul	9
2.2.1. Forsvarsadvokaten 10 ECTS	9
3. Valgfag, 8. semester	10
3.1. Valgfag inden for det offentligretlige/privatretlige/EU-retlige modul	10
3.1.1. Socialret – Forsørgelse og beskæftigelse, 10 ECTS	10
3.1.2. Persondataret, 10 ECTS	12
3.1.3. Erhvervsmiljøret, 10 ECTS	14
3.1.4. Forbrugerret, 10 ECTS	16
3.2. Valgfag inden for det procesretlige modul	18
3.2.1. Mediation, 10 ECTS	18
3.2.2. Videregående straffeprocess, 10 ECTS	20
3.3. Valgfag inden for det formueretlige modul	21
3.3.1. Byggeret (entreprise- og rådgiverret), 10 ECTS	21
3.3.2. Personskadeerstatningsret, 10 ECTS	23
3.3.3. Køb og salg af virksomheder og aktier, 10 ECTS *	25
3.3.4. Udvidet konkurs- og rekonstruktionsret, 10 ECTS	27
3.3.5. Familie- og arveret 10 ECTS (KUN for 8. semester erhvervsjura)	29
3.4. Valgfag inden for det skatteretlige og selskabsretlige modul	30
3.4.1. Punktafgifter, 10 ECTS *	30
3.4.2. EU-skatteret, 10 ECTS*	32
4. Engelske valgfag, 8. semester	34
4.1. Valgfag inden for det offentligretlige/privatretlige/EU-retlige modul	34
4.1.1. EU Consumer Law, 10 ECTS	34
4.1.2. International Human Rights and Refugee Law, 10 ECTS	36
5. Erhvervsøkonomiske valgfag, 6. semester	38
5.1. Koncernregnskab, 5 ECTS	39
5.2. Økonomistyring, 5 ECTS	41
5.3. Organisation og Strategi, 5 ECTS	43
5.4. Forretningsmodeller, 5 ECTS	46
5.5. Entrepreneurship og Innovation, 5 ECTS	48
5.6. International Marketing, 5 ECTS	49
5.7. International Business, 5 ECTS	51
6. Erhvervsøkonomiske valgfag, 8. semester	53
6.1. Regnskabsanalyse for beslutningstagere, 5 ECTS	54
6.2. Managerial Accounting II, 5 ECTS	55
6.3. Managerial Accounting III (Økonomistyring i supply chains), 5 ECTS	56

I fag markeret med * indgår erhvervsøkonomiske elementer.

1. Indledning

I dette valgfagskatalog findes det samlede udbud af konstituerende valgfag for foråret 2016 (F2016). Det er en forudsætning, at der er mindst 15 deltagere, for at faget oprettes, dog med undtagelse af engelsksprogede valgfag, som oprettes med mindre antal.

Jurastuderende

6. semester, jurastuderende skal i F2016 vælge et juridisk valgfag af 10 ECTS.

8. semester, jurastuderende skal i F2016 vælge tre valgfag, der hver vægter 10 ECTS.

Erhvervsjurastuderende 6. semester

Erhvervsjurastuderende på 6. semester kan vælge enten et juridisk valgfag eller et økonomisk valgfag. De erhvervsøkonomiske fag fremgår under afsnit 4. Hvis man vælger fag på HA-studiet, så vær opmærksom på, at de vægter 5 ECTS, så derfor skal man vælge 2.

Erhvervsjurastuderende på 8. og 9. semester

På 8. semester skal der vælges valgfag svarende til 20 ECTS, og på 9. semester skal der vælge valgfag svarende til 30 ECTS.

De erhvervsøkonomiske fagelementer skal tilsammen udgøre **mindst 45 ECTS** på kandidatuddannelsen. De obligatoriske erhvervsøkonomiske fag på 7. og 8. semester (erhvervsøkonomi II - overgangsordning) udgør tilsammen 25 ECTS, som nedenfor er illustreret:

- Dansk og international selskabsskatteret 5 ECTS (faget tæller for 5 ECTS erhvervsøkonomiske fagelementer og 5 ECTS juridiske fagelementer)
- Finansieringsteori 10 ECTS
- Erhvervsøkonomi II 10 ECTS
- I alt 25 ECTS**

Du skal derfor vælge yderligere mindst 20 ECTS erhvervsøkonomiske valgfag. Resten af dine valgfag kan være juridiske eller økonomiske efter dit eget valg.

Udover de udbudte juridiske fag i dette katalog, har du også muligheden for at følge det obligatoriske fag på jurauddannelsens 2. semester: "Familie- og arveret", der vægter 10 ECTS.

Hvis man fortryder sit valg af valgfag, gælder følgende retningslinjer:

- Det er normalt ikke muligt at ændre sit valgfag efter tilmeldingsfristen. I helt ekstraordinære tilfælde kan man med studienævnens formandens tilladelse ændre valgfag. Dette kræver en ansøgning, der er begrundet i særlige forhold, som ikke drejer sig om at man reelt har fortrudt sit valg. Mailen sendes til juridisk-studienaevn@law.aau.dk
- Efter kursusstart kan der **ikke** vælges om.

Efter fremdriftsreformen kan man som studerende ikke framelde sig eksamen – hverken den ordinære eller reeksamen. Hvis en studerende ikke består eksamen i denne eksamenstermin, er vedkommende frit stillet i forhold til valgfag i forbindelse med næste års udbud, hvor vedkommende således frit kan vælge et nyt valgfag, som erstatter det oprindelige valgfag eller på ny tilmelde sig det oprindelige valgfag.

Et omvalg udløser IKKE yderligere eksamensforsøg. Brugte forsøg på det oprindelige valgfag tæller derfor med ved omvalget.

Vær ligeledes opmærksom på, at studiet ikke er forpligtet til at udbyde bestemte valgfag fra semester til semester, hverken hvis en studerende dumper og skal til ny eksamen det efterfølgende år eller, hvis der ønskes omvalg. Der vil naturligvis blive udbudt reeksaminer indtil den studerende ikke har flere eksamensforsøg.

2. Valgfag, 6. semester

Som noget nyt sker der ikke sammenlæsning mellem 6. og 8. semester på valgfag i foråret 2016. Det betyder, at 6. semester kan vælge mellem 3 fag og 8. semester kan vælge imellem 13 fag.

6. semester erhvervsjura kan vælge imellem 3 juridiske valgfag og en række økonomiske valgfag som er sammenlæst med HA-studiet.

Den fagansvarlige for de økonomiske valgfag på HA-studiet foreslår følgende kombinationer af valgfagene:

- Økonomistyring og Koncernregnskab
- Organisation & Strategi og Forretningsmodeller
- Entrepreneurship & Innovation og Forretningsmodeller
- International Business og International Marketing

2.1. Valgfag inden for det offentligretlige/EU-retlige modul

2.1.1 Videregående forvaltningsret, 10 ECTS

Fagets navn:	Videregående forvaltningsret
Fagets engelske navn:	Advanced administrative law
Fagets modulplacering:	Det offentligretlige modul
Fagansvarlig:	Lektor, ph.d. Sten Bønsing
Underviser:	Lektor, ph.d. Sten Bønsing

Den studerende skal i faget Videregående forvaltningsret opnå **viden** om en række udvalgte temaer af mere specialiseret og avanceret karakter:

- Embedsmænds pligter
- Gaver og bestikkelse
- Aktindsigt (videregående problemstillinger)
- God forvaltningsskik
- Sondringen mellem skøn og retsanvendelse (videregående problemstillinger)
- Tværgående sammenligninger af prøvelsessystemer
- Retssikkerhedsloven (tvangsindgrebsloven)
- Proportionalitetsprincippet

(Der tages forbehold for ændringer i forbindelse med fagets tilrettelæggelse, da det er første gang faget udbydes)

Pensum i faget er:

- Pensum vil bestå af relevant retspraksis, videnskabelige artikler og uddrag fra betænkninger i relation til de angivne emner. Nærmere information via Moodle.

Undervisningsform: Forelæsninger (10x3 timer)

Undervisningen tilrettelægges således, at den studerende opnår **færdighed** i, at:

- finde og anvende retskilder i forvaltningsretten, herunder at forholde sig til og kende betydning af forskellige kilder (god forvaltningsskik, retsregler, EU-regler m.v.)
- analysere forvaltningsretlige problemstillinger, der er på et højere og mere avanceret niveau end den almindelige, grundlæggende forvaltningsret (obligatorisk pensum på 2. år)
- kende og anvende mere specialiserede og avancerede problemstillinger i forvaltningsretten
- anvende begreber og terminologi på forvaltningsrettens område korrekt,
- formulere sig klart og velstruktureret om forvaltningsretlige spørgsmål med anvendelse af korrekt terminologi.

Færdighederne eksamineres ved semestrets afslutning ved en **ekstern mundtlig eksamen**.

Den studerende skal samlet opnå **kompetence** til på videnskabelig vis at:

- kvalificere og relatere juridiske problemstillinger indenfor den del af forvaltningsretten, der dækker mere avancerede og specialiserede problemstillinger end den grundlæggende forvaltningsret (inden for de udvalgte temaer) og
- identificere og diskutere relevante forvaltningsretlige problemer.

Fagets estimerede tidsforbrug (ECTS-deklaration):

Undervisning,	= 30 timer
Undervisningsforberedelse	= 90 timer
Forberedelse af cases mv.	= 30 timer
Forberedelse af eksamen	= 120 timer
I alt	= 270 timer

2.1.2. Ansættelsesret, 10 ECTS

Fagets navn:	Ansættelsesret
Fagets engelske navn:	Employment Law
Fagets modultilknytning:	Det formueretlige modul
Fagansvarlig:	Professor Anders Ørgaard
Underviser:	Ekstern lektor Bjørn Holtze

Den studerende skal opnå **viden** om:

- Ansættelsesretlige begreber og videnskabelige problemstillinger.
- Den ansættelsesretlige terminologi, således at den studerende kan videreudvikle sine evner til at kvalificere aftaler og tvister.
- Ansættelsesretlig argumentation og aftalefortolkning, herunder aftalerettens samspil med obligationsrettens almindelige del.
- De centrale dele af ansættelsesretten, herunder ansættelsessituationen (herunder helbredsoplysningsloven, lov om ansættelsesbeviser), forskelsbehandlingsloven, ligebehandlingsloven, lønmodtagerens forpligtelser under ansættelsen, tidsbegrænsede ansættelser, ferielovens hovedprincipper, lønmodtagerens rettigheder og forpligtelser ved sygdom, væsentlige stillingsændringer, almindelige opsigelsesregler, usaglige opsigelser, øvrige begrænsninger i arbejdsgiverens opsigelsesadgang herunder særlige regler om usaglig opsigelse (bl.a. reglerne i ligebehandlingsloven og forskelsbehandlingsloven), konkurrencebegrænsninger under og efter ansættelse (herunder konkurrence-, kunde- og jobklausuler), bortvisning/ophævelse og virksomhedsoverdragelsesloven.

Pensum i faget er:

- Lars Svenning Andersen, Mette Klingsten, Mads Krarup, Lars Lindenchrone og Peter Bjarke Vejby: Funktionærret, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, seneste udgave.

Undervisningen tilrettelægges så den studerende gennem anvendelse af den juridiske metode opnår **færdigheder** i at:

- anvende ansættelsesrettens begreber og terminologi,
- anvende ansættelsesrettens retskilder, herunder retspraksis fra danske domstole og EU-Domstolen,
- identificere det retlige indhold af en tvist mellem to eller flere parter og beskrive denne i ansættelsesretlig terminologi, og
- forebygge ansættelsesretlige tvister gennem udarbejdelse af hensigtsmæssige ansættelsesretlige kontrakter.

Færdighederne eksamineres ved semestrets afslutning ved en **ekstern mundtlig eksamen**.

Den studerende skal samlet opnå **kompetence** til på videnskabelig vis at:

- anvende juridisk metode på ansættelsesretlige spørgsmål,
- kvalificere og relatere juridiske problemstillinger inden for ansættelsesretten,
- formulere sig klart og velstruktureret om ansættelsesretlige spørgsmål med anvendelse af korrekt terminologi,
- kunne vurdere, analysere og rådgive om reglernes indhold samt konsekvenserne ved reglernes overtrædelse, og
- kunne selvstændigt udarbejde og rådgive om ansættelsesaftaler.

Fagets estimerede tidsforbrug (ECTS-deklaration):

Forelæsninger, 10 x 3 timer	= 30 timer
Forberedelse (Forelæsning)	= 87 timer
Eksamensforberedelse	= 153 timer
I alt	= 270 timer

2.2. Valgfag inden for det strafferetlige modul

2.2.1. Forsvarsadvokaten 10 ECTS

Fagets navn:	Forsvarsadvokaten
Fagets engelske navn:	The defence lawyer
Fagets modulplacering:	Det strafferetlige modul
Fagansvarlig:	Professor Lars Bo Langsted
Underviser:	Advokat Rasmus Amandusson

Den studerende skal i faget forsvarsadvokaten opnå **viden** om de særlige regler indenfor strafferechtsplejen, der gælder for en forsvarsadvokats arbejde, herunder forsvarerrollen, forsvarerens indtræden og udtræden af sagen, forsvarerens tavshedspligt, forsvarerens rådgivning og vejledning af klienten, forsvarerens deltagelse i efterforskningen, sagkyndig bistand til forsvareren, adgangen til aktindsigt i sagens materiale, afhøringer og procedure.

Faget ligger i naturlig forlængelse af undervisningen i strafferet og straffeprocess

Der tages forbehold for senere justeringer af fagets indhold og pensum

Pensum i faget er: Forsvareren af Thomas Rørdam, Karnov Group, seneste udgave.

Undervisningsform: Almindelig holdundervisning

Undervisningen tilrettelægges således, at den studerende opnår **færdighed** i, at

- redegøre for fagets begreber og terminologi,
- redegøre for de videnskabelige problemstillinger, som knytter sig til faget,
- redegøre for de relevante retskilder, herunder fagets teori, lovbestemmelser, og afgørende retspraksis,
- anvende fagets begreber, terminologi og relevante retskilder i forbindelse med diskussion af fagets videnskabelige problemstillinger, og
- redegøre for gældende ret, sammenhænge og forskelle inden for fagets område.

Færdighederne eksamineres ved semestrets afslutning ved en **ekstern mundtlig eksamen**.

Den studerende skal samlet opnå **kompetence** til på videnskabelig vis at:

- kunne identificere og formulere videnskabelige problemstillinger inden for den del af straffeprocessen, der vedrører forsvarerens virke
- anvende de straffeprocessuelle regler på en måde, der afspejler arbejdsformen i det praktiske retsliv, og
- selvstændigt kunne tage ansvar for egen faglige udvikling og specialisering.

Fagets estimerede tidsforbrug (ECTS-deklaration):

Undervisning,	= 30 timer
Undervisningsforberedelse	= 120 timer
Forberedelse af eksamen	= 120 timer
I alt	= 270 timer

3. Valgfag, 8. semester

3.1. Valgfag inden for det offentligretlige/privatretlige/EU-retlige modul

3.1.1. Socialret – Forsørgelse og beskæftigelse, 10 ECTS

Fagets navn:	Socialret – Forsørgelse og beskæftigelse
Fagets engelske navn:	Social Law
Samlæsning:	Ingen
Fagets modultilknytning:	Det offentligretlige modul
Fagansvarlig:	Lektor John Klausen
Undervisere:	Lektor John Klausen, lektor Trine Schultz og lektor Nina von Hielmcrone

Den studerende skal opnå **viden** om:

- Det sociale områdes retskilder, nationalt og internationalt.
- Socialrettens systematik, hovedprincipper og grundlæggende begreber.
- Myndighedsstruktur, organisering og styring.
- Socialrettens regulering af forsørgelses- og beskæftigelsesområdet.
- Offentlig og privat samspil på beskæftigelsesområdet.
- Sanktioner og tilbagebetaling af sociale ydelser.

Pensum i faget er:

- John Klausen, Trine Schultz og Nina von Hielmcrone: Socialret – Forsørgelse og beskæftigelse, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, seneste udgave.
- Jon Andersen: Socialforvaltningsret, Nyt Juridisk Forlag, seneste udgave (uddrag).

Undervisningen tilrettelægges så den studerende gennem anvendelse af den juridiske metode opnår **færdigheder** i at:

- redegøre for fagets begreber og terminologi,
- redegøre for relevante retskilder, herunder fagets teori, lovbestemmelser, principper og relevant praksis,
- redegøre for de videnskabelige problemstillinger, som knytter sig til faget,
- kunne vurdere, analysere og rådgive om reglernes indhold samt konsekvenserne ved reglernes overtrædelse, og
- redegøre for de sociale myndigheders struktur og de særlige forhold vedrørende prøvelse af socialretlige afgørelser.

Færdighederne eksamineres ved semestrets afslutning ved en **ekstern mundtlig eksamen**. Der udarbejdes synopsis, som vil være udgangspunkt for den mundtlige eksamen.

Den studerende skal samlet opnå **kompetence** til på videnskabelig vis at:

- kunne formidle sin viden og sine retlige vurderinger klart og velstruktureret,
- redegøre for fagets teori, reglernes indhold og gældende ret,
- gøre rede for retsstillingen med hensyn til adgang til sociale ydelser og analysere indholdet af centrale regler i sociallovgivningen,
- identificere og kvalificere socialretlige problemstillinger, argumentere for mulige løsninger og angive en konklusion, og

- anvende juridisk metode på såvel konkrete spørgsmål som teoretiske problemstillinger inden for socialretten og fremkomme med begrundede forslag til løsninger.

Fagets estimerede tidsforbrug (ECTS-deklaration):

Forelæsninger, 10 x 3 timer	= 30 timer
Forberedelse (forelæsning)	= 90 timer
Workshop, 2 x 3 timer	= 6 timer
Synopsisintroduktion/vejledning	= 1 timer
Synopsis	= 50 timer
Spørgetime, 1 time	= 1 timer
Eksamensforberedelse	= 92 timer
I alt	= 270 timer

3.1.2. Persondataret, 10 ECTS

Fagets navn:	Persondataret
Fagets engelske navn:	Data Protection Law
Samlæsning:	Ja
Fagets modultilknytning:	Det offentligtretlige modul
Fagansvarlig:	Charlotte Bagger Tranberg
Underviser:	Charlotte Bagger Tranberg

Den studerende skal opnå **viden** om:

- Den persondataretlige emneverden (herunder introduktion til Datatilsynet).
- Persondatadirektivet, persondataloven og den kommende persondataforordning.
- Generelle persondataretlige principper.
- Persondataretlige definitioner.
- Oplysningskategorier (inkl. cpr.nr.).
- Grundlaget for behandling af personoplysninger.
- Registreredes rettigheder (oplysningspligt, indsigtsret mv.).
- Sikkerhedsbestemmelser.
- Behandlinger, som kræver anmeldelse til/tilladelse fra Datatilsynet
- Overførsel af oplysninger til tredjelande.
- Sanktioner.
- Fagets begreber og terminologi.
- De videnskabelige problemstillinger, som knytter sig til faget.
- De relevante retskilder, herunder fagets teori, lovbestemmelser og afgørende retspraksis.
- Fagets begreber, terminologi og relevante retskilder i forbindelse med diskussion af fagets videnskabelige problemstillinger.
- Gældende ret.

Pensum i faget er:

- Henrik Waaben og Kristian Korfits Nielsen: Persondataloven med kommentarer, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, seneste udgave.
- Diverse relevante persondataretlige artikler.
- Diverse dokumenter fra Art. 29-Gruppen.
- KOM(2012)11 Forslag til EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (generel forordning om databeskyttelse).
- En række domme fra EU-Domstolen og afgørelser fra Datatilsynet.

Undervisningen tilrettelægges så den studerende gennem anvendelse af den juridiske metode opnår **færdigheder** i at:

- anvende persondataretlige begreber og terminologi korrekt,
- kendskab til relevant persondataretlig praksis fra Datatilsynet, danske domstole og EU-Domstolen,
- viden om eksistensen af afgørelser fra andre internationale administrative organer samt domstole,
- de relevante persondataretlige retskilder (herunder også EU-retlige kilder)
- bevidsthed om placeringen og betydningen af persondataretten i forhold til de andre juridiske områder, som den påvirker, og

- anvendelse den juridiske metode på de videnskabelige problemstillinger, som knytter sig til persondataretten.

Færdighederne eksamineres ved semestrets afslutning ved en ekstern mundtlig eksamen.

Den studerende skal samlet opnå **kompetence** til på videnskabelig vis at:

- identificere og formulere videnskabelige problemstillinger inden for dansk og europæisk persondataret,
- bruge den videnskabelige indsigt til at opstille nye løsninger på persondataretlige problemstillinger, vælge de rette løsninger i en persondataretlig kontekst og i begge sammenhænge være i stand til at begrunde de valg, der træffes,
- kunne formidle forskningsbaseret viden inden for persondataretten,
- diskutere professionelle og videnskabelige problemstillinger inden for persondataretten med både fagfæller, ikke-specialister, IT-professionelle, samarbejdspartnere og brugere i et korrekt sprog, og
- med afsæt i den tilegnede viden selvstændigt kunne tage ansvar for sin egen faglige udvikling og specialisering inden for persondataretten.

Fagets estimerede tidsforbrug (ECTS-deklaration):

Undervisning, 10 x 3 timer	= 30 timer
Forberedelse (forelæsning)	= 90 timer
Stort pensum og domme/afgørelser	= 24 timer
Gruppearbejde om fremlæggelse af domme og temaundervisning	= 50 timer
Eksamensforberedelse	= 76 timer
I alt	= 270 timer

3.1.3. Erhvervsmiljøret, 10 ECTS

Fagets navn:	Erhvervsmiljøret
Fagets engelske navn:	Environmental and planning control law in company perspective
Fagets modultilknytning:	Det offentligtretlige modul
Fagansvarlig:	Lektor Ulla Steen
Underviser(e):	Ekstern lektor Flemming Elbæk

Den studerende skal opnå **viden** om:

- Planlovgivning og fysisk planlægning samt miljøvurdering af planer og programmer
- Virksomheders miljøforhold, herunder VVM (vurdering af virkninger på miljøet), miljøgodkendelse af industrivirksomheder og jordforurening
- Naturbeskyttelsesloven og EU-habitatreguleringen
- Vandplanlægning
- Den EU-retlige påvirkning af miljø- og planretsområdet
- Miljøprocessuelle regler, herunder offentlighedens inddragelse og klageadgang
- Tilsyn og håndhævelse, herunder miljøstrafferet

Pensum i faget er:

- Mogens Moe og Jacob Brandt, Miljøret, seneste udgave (uddrag)
- E-kompendium i miljø- og planret, seneste udgave (Ulla Steen og Flemming Elbæk)
- Udvalgte domme og klagenævnsafgørelser

Undervisningen tilrettelægges så den studerende gennem anvendelse af den juridiske metode og med ***Aalborg Havn A/S som case** opnår **færdigheder** i at:

- Identificere og redegøre for relevant planlovgivning,
- Identificere og redegøre for relevant naturbeskyttelses- og miljølovgivning i forbindelse med benyttelse og beskyttelse af natur, vand, jord og luft
- Redegøre for tilsyns- og håndhævelsesretlige problemstillinger.
- Identificere og anvende relevant lovgivning og principper i forbindelse med løsningen af casebaserede problemstillinger

Kurset er tilrettelagt med en betydelig praktisk og operationel indgangsvinkel til anvendelse af miljøretten som advokat eller som sagsbehandler ved offentlige tilsynsmyndigheder. På kurset vil Aalborg Havn blive behandlet som gennemgående som case, og kurset suppleres med to virksomhedsbesøg ved

- (1) Aalborg Havn A/S, og
- (2) Haugaard·Nielsen Advokatfirma,

hvor der vil blive givet en præsentation af miljørettens faktiske betydning for større virksomheder og advokatbranchens rådgivning herom.

Færdighederne eksamineres ved semestrets afslutning ved en **ekstern mundtlig eksamen**. Cases, der har været inddraget i undervisningen indgår i den mundtlige eksamen.

Den studerende skal samlet opnå **kompetence** til på videnskabelig vis at:

- kunne identificere, analysere og vurdere tværgående problemstillinger inden for miljø- og planretten

- kunne rådgive erhvervsvirksomheder om miljø- og planretlige forhold
- kunne opstille nye løsninger, vælge relevante løsninger og begrunde valget på et videnskabeligt grundlag,
- kunne formidle forskningsbaseret viden og diskutere professionelle og videnskabelige problemstillinger inden for miljø- og planretten med både fagfæller, ikke-specialister, samarbejdspartnere og andre interessenter i et korrekt sprog.

Fagets estimerede tidsforbrug (ECTS-deklaration):

Undervisning, 10 x 3 timer	= 30 timer
Forberedelse	= 90 timer
Case arbejde	= 50 timer
Virksomhedsbesøg	= 10 timer
Forberedelse eksamen	= 90 timer
I alt	= 270 timer

3.1.4. Forbrugerret, 10 ECTS

Fagets navn:	Forbrugerret
Fagets engelske navn:	Consumer Law
Fagets modultilknytning:	Det offentligretlige/det privatretlige/det EU-retlige modul
Fagansvarlig:	Lektor Marie Jull Sørensen
Undervisere:	Lektor Marie Jull Sørensen og Ph.d. stipendiat Marianne Hundahl Frandsen

Den studerende skal opnå **viden** om:

- Forbrugerrettens danske og europæiske retskilder.
- Forbrugerbegrebet.
- Markedsføring overfor forbrugere:
  - Markedsføringslovens opbygning.
  - God markedsføringsskik, herunder urimelige kontraktvilkår.
  - Vildledende og aggressiv markedsføring.
  - Specielle bestemmelser om reklameidentifikation, uanmodet henvendelse til bestemte aftagere, vejledning, markedsføring rettet mod børn og unge, salg fremmende foranstaltninger, købsopfordringer, garanti, urimelige kontraktvilkår og prisoplysninger – herunder gebyrer og organiseret rabat mv.
- Forbruger køb:
  - Mangler, mangelsbeføjelser, reklamation m.m.
  - Særlige køb, herunder dørsalg og fjernsalg.
- Urimelige kontraktvilkår.
- Ansvar for rådgivning til forbrugere.
- Passagerers rettigheder.
- Hæftelse og erstatning ved brug af betalingsinstrumenter.
- Retshåndhævelse ved forbrugerklager.

Pensum i faget er:

- Peter Møgelvang-Hansen, Thomas Riis og Jan Trazaskovski: Markedsføringsretten, Ex Tuto Publishing, seneste udgave.
- Relevante love, direktiver og forordninger (oplyses forud for undervisningen).
- Forarbejder til relevante love (oplyses forud for undervisningen).
- Udvalgte danske domme og domme fra EU-domstolen (oplyses forud for undervisningen).
- Afgørelser fra Forbrugerklagenævnet (oplyses forud for undervisningen).
- Udtalelser og vejledninger fra Forbrugerombudsmanden (oplyses forud for undervisningen).
- Artikler (oplyses forud for undervisningen).
- EU-dokumenter (herunder resolutioner om forbrugerstrategi (oplyses forud for undervisningen)).

Undervisningen tilrettelægges så den studerende gennem anvendelse af den juridiske metode opnår **færdigheder** i at:

- finde og anvende retskilder i forbrugerretten,
- anvende begreber og terminologi korrekt på forbrugerrettens område, og
- formulere sig klart og velstruktureret om forbrugerretlige spørgsmål med anvendelse af korrekt terminologi.

Færdighederne eksamineres ved semestrets afslutning ved en **ekstern mundtlig eksamen** baseret på en synopsis. Synopsen udarbejdes i grupper og eksamen afvikles som gruppeeksamen. Maksimum 4 i hver gruppe. Sammensætningen af grupperne foregår primært frivilligt.

Faget afvikles som 7 workshops á 5½ timer + 1 times synopsisintro + 2 timers klyngevejledning.

Den studerende skal samlet opnå **kompetence** til på videnskabelig vis at:

- kvalificere og relatere juridiske problemstillinger indenfor forbrugerområdet,
- identificere og diskutere relevante forbrugerretlige problemer,
- kunne vurdere og analysere reglernes indhold samt konsekvenserne af reglerne,
- forstå relevant praksis fra klagenævn og domstole,
- kvalificere samspillet mellem de offentlig- og civilretlige regler til beskyttelse af forbrugerne
- kvalificere samspillet mellem nationale regler og EU-retten vedrørende beskyttelse af forbrugerne, og
- kunne tage ansvar for egen faglig udvikling og specialisering.

Fagets estimerede tidsforbrug (ECTS-deklaration):

Forelæsninger, 7 x 5½ timer	= 38½ timer
Klyngevejledning	= 2 timer
Synopsisintro	= 1 time
Forberedelse (forelæsning)	= 141 timer
Synopsis	= 50 timer
Eksamensforberedelse	= 37½ timer
I alt	= 270 timer

3.2. Valgfag inden for det procesretlige modul

3.2.1. Mediation, 10 ECTS

Fagets navn:	Mediation
Fagets engelske navn:	Mediation
Fagets modultilknytning:	Procesretligt modul
Fagansvarlig:	Professor Anders Ørgaard
Undervisere:	Advokat Åse Gahner Klemmensen

Den studerende skal opnå **viden** om:

- Forhandlingsteori.
- Konfliktforståelse, herunder konflikters årsager og udvikling samt optrapning og nedtrapning, de teoretiske principper bag konfliktløsning, herunder de seks stilarter i mediation: Oprindelig, transformativ, humanistisk, kognitiv systemisk, narrativ og aftalefokuseret mediation.
- Spørgeteknik.

Pensum i faget er:

- Vibeke Vindeløv: Konfliktmægling, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, seneste udgave.

Undervisningen tilrettelægges så den studerende gennem anvendelse af den juridiske metode opnår **færdigheder** i at:

- redegøre for fagets begreber og terminologi samt anvende disse korrekt,
- redegøre for de teoretiske redskaber, mediator kan benytte sig af i forbindelse med konfliktløsning,
- forstå årsagerne til at den konflikt opstår samt hvorfor konflikten udvikler sig,
- anvende fagets begreber og terminologi i forbindelse med diskussion af fagets videnskabelige problemstillinger, og
- anvende den teoretiske viden om mediation, forhandling og konflikt til løsning af en konkret tvist mellem to parter på en sådan måde, at begge parter føler sig som vindere.

Færdighederne eksamineres ved semestrets afslutning ved en **ekstern mundtlig eksamen**. For studerende på 8. semester omfatter faget udarbejdelse af synopsis, som vil være udgangspunkt for den mundtlige eksamen.

Den studerende skal samlet opnå **kompetence** til på videnskabelig vis at:

- formulere sig klart og velstruktureret med anvendelse af korrekt terminologi,
- kunne redegøre for gældende teori,
- kunne redegøre for fakta og kvalificere indholdet af en given tvist,
- kunne redegøre for anvendelsen af de seks stilarter indenfor mediation samt forhandlingsteknik i forbindelse med en mægling mellem to uenige parter med henblik på at opnå en løsning, hvor begge parter føler sig tilfredse, og
- kunne tage ansvar for egen faglig udvikling og specialisering.
- De oven for beskrevne kompetencer, der skal opnås, skal derfor ses i lyset af

de overordnede læringsmål for henholdsvis HA-jur, BA-jur, cand.merc.jur og cand.jur uddannelserne.

Der gennemføres løbende rollespil, så du skal være indstillet på at møde op og deltage i timerne. Mediation kan man ikke læse sig til.

Fagets estimerede tidsforbrug (ECTS-deklaration):

Forelæsninger, 13 x 3 timer	= 39 timer
Forberedelse (forelæsning)	= 146 timer
Øvelser	= 10 timer
Eksamensforberedelse (+ synopsis)	= 75 timer
I alt	= 270 timer

3.2.2. Videregående straffeprocess, 10 ECTS

Fagets navn:	Videregående Straffeprocess
Fagets engelske navn:	Criminal Procedure
Samlæsning:	Ingen
Fagets modultilknytning:	Det strafferetlige og det procesretlige modul
Fagansvarlig:	Professor Lars Bo Langsted
Underviser:	Anklager Lene Lentz

Den studerende skal opnå **viden** om:

- Væsentlige straffeprocessuelle retsprincipper.
- Opbygningen af og en del bestemmelser i retsplejelovens første og fjerde bog, samt en del bestemmelser i den Europæiske Menneskerettighedskonvention.
- Fagets anvendelse i det praktiske retsliv.

Pensum i faget er:

- Eva Smith m.fl.: Straffeprocessen (uddrag), Forlaget Thomson (GadJura), seneste udgave.
- Diverse artikler.

Undervisningen tilrettelægges så den studerende gennem anvendelse af den juridiske metode opnår **færdigheder** i at:

- redegøre for fagets begreber og terminologi,
- redegøre for de videnskabelige problemstillinger, som knytter sig til faget,
- redegøre for de relevante retskilder, herunder fagets teori, lovbestemmelser, og afgørende retspraksis,
- anvende fagets begreber, terminologi og relevante retskilder i forbindelse med diskussion af fagets videnskabelige problemstillinger, og
- redegøre for gældende ret, sammenhænge og forskelle inden for fagets område.

Færdighederne eksamineres ved semestrets afslutning ved en **ekstern mundtlig eksamen**. For studerende på 8. semester omfatter faget udarbejdelse af synopsis, som vil være udgangspunkt for den mundtlige eksamen.

Den studerende skal samlet opnå **kompetence** til på videnskabelig vis at:

- kunne identificere og formulere videnskabelige problemstillinger inden for straffeprocessen,
- anvende straffeprocessuelle regler på en måde, der afspejler arbejdsformen i det praktiske retsliv, og
- selvstændigt kunne tage ansvar for egen faglige udvikling og specialisering.

Fagets estimerede tidsforbrug (ECTS-deklaration):

Forelæsninger, 10 x 3 timer (eller 5 x 6)	= 30 timer
Spørgetime 1x2 timer	= 2 timer
Forberedelse (forelæsning)	= 168 timer
Eksamensforberedelse	= 70 timer
I alt	= 270 timer

3.3. Valgfag inden for det formueretlige modul

3.3.1. Byggeret (entreprise- og rådgiverret), 10 ECTS

Fagets navn:	Byggeret (entreprise- og rådgiverret)
Fagets engelske navn:	Construction Law
Samlæsning:	Udbydes til jurauddannelsens og erhvervsjurauddannelsens 8. semester.
Fagets modultilknytning:	Det formueretlige modul
Fagansvarlig:	Lektor Carsten Munk-Hansen
Underviser:	Advokat Kristian Højgaard Madsen

Den studerende skal opnå **viden** om:

- Aftaleindgåelse indenfor byggeriet, herunder standardaftalen ABR 89 og AB92
- Entrepriserettens og byggerettens samspil med tingsretten og den almindelige obligationsret.
- Samarbejdsformer ved byggeri mellem rådgivere, bygherrer og entreprenører og samspil i projekterings- og udførelsesfasen.
- Ansvarsnormer for entreprenører, rådgivere m.fl. og særlige hensyn i byggeriet, herunder fristforlængelse, dagbod, udbedringsret mv.
- Problemerne i forbindelse med arbejdets udførelse, samvirkereglen, bygherrens ændringsret samt risikoen for problemer med jordbundsforhold.
- Misligholdelsen af entrepriseaftalen, herunder forsinkelsesansvar, fristforlængelse, dagbodordning og ansvar i forbindelse med mangler ved arbejdets udførelse og anvendte materialer.
- Byggerettens begreber og terminologi.
- De for byggeretten relevante retskilder, herunder lovbestemmelser, uskrevne retsregler og retlige afgørelser i voldgift og ved domstole.

Pensum i faget er:

- Hans Henrik Vagner, v. Torsten Iversen: Entrepriseret, Jurist- og Økonomiforbundets Forlag, seneste udgave.
- Michael Gjedde-Nielsen v. Hans Lykke Hansen: ABR 89, Thomson Forlag, seneste udgave.
- Konkurrencestyrelsens vejledning til tilbudsloven

Undervisningen tilrettelægges på 8. semester således så den studerende gennem anvendelse af den juridiske metode opnår **færdigheder** i mundtligt at:

- redegøre for entreprise- og byggerettens regulering under anvendelse af korrekte begreber og terminologi,
- analysere og vurdere videnskabelige problemstillinger, der knytter sig til byggeriet og dets aktører, herunder rådgivere, bygherrer og entreprenører i byggeriets faser.
- afgøre og vurdere retlige spørgsmål inden for entreprise- og byggeretten, herunder kunne identificere det retlige indhold af en tvist mellem to eller flere parter og beskrive denne i entrepriseretlig terminologi samt fremkomme med begrundet forslag til tvistens løsning ved brug af relevante retskilder

Færdighederne eksamineres ved semestrets afslutning ved en ekstern mundtlig eksamen.

Den studerende skal samlet opnå **kompetence** til på videnskabelig vis at:

- kunne identificere og formulere videnskabelige problemstillinger inden for dansk entreprenør- og byggeret,
- på et videnskabeligt grundlag kunne opstille nye løsninger, vælge relevante løsninger og begrunde valget ved indgåelse af entreprenøraftaler og ved afgørelser af tvister,
- kunne formidle forskningsbaseret viden og diskutere professionelle og videnskabelige problemstillinger inden for entreprenør- og byggeretten med både fagfæller, ikke-specialister, samarbejdspartnere og brugere i et korrekt sprog,
- selvstændigt kunne påtage sig professionelt ansvar, og
- selvstændigt kunne tage ansvar for egen faglig udvikling og specialisering.

Fagets estimerede tidsforbrug (ECTS-deklaration):

Forelæsninger, 12 x 3 timer	= 36 timer
Forberedelse (forelæsning)	= 195 timer
Eksamensforberedelse	= 37 timer
Spørgetime	= 2 timer
I alt	= 270 timer

3.3.2. Personskadeerstatningsret, 10 ECTS

Fagets navn:	Personskadeerstatningsret
Fagets engelske navn:	Personal injury compensation
Fagets modultilknytning:	Offentligretlig/privatretlig modul
Fagansvarlig:	Lektor Marie Jull Sørensen
Undervisere:	Lektor Marie Jull Sørensen, ekstern lektor Karina Kellmer og ekstern lektor Søren Gyldenhof Schilder

Den studerende skal opnå **viden** om:

- Grundlaget og principperne for personskadeerstatning
- Erstatningsberegningen ved fysiske og psykiske skader
- Arbejdsskadesikringsloven
- Patientforsikringen
- Sundhedsforsikring

Pensum i faget er:

- Love og forarbejder til relevante love (oplyses forud for undervisningen).
- Udvalgte domme (oplyses forud for undervisningen).
- Artikler (oplyses forud for undervisningen).
- Evt. udvalgte dele af den kommenterede erstatningsansvarslov
- Der kan komme yderligere.

Undervisningen tilrettelægges, så den studerende gennem anvendelse af den juridiske metode opnår **færdigheder** i at:

- Korrekt anvende begreber og terminologi på området for personskader
- Selvstændigt redegøre for gældende ret på området
- Formulere sig klart og velstruktureret om personskadeerstatning
- Anvende retskilder og juridisk metode på området.
- Redegøre for de forskellige ansvarsgrundlag der kan begrunde et krav om personskadeerstatning
- Redegøre for beviskravene til årsagssammenhæng i personskadeerstatningssager
- Redegøre for betydningen af udtalelser fra offentlige myndigheder f.eks. Arbejdsskadeanstalten og Retslægerådet
- Redegøre for principperne for opgørelse af personskadekrav herunder samspillet mellem de erstatningsretlige og offentligretlige regler
- Redegøre for i hvilket omfang 3. mand – f.eks. kommuner eller forsikringsselskaber – kan rejse krav mod en ansvarlig skadevolder
- Kvalificere og relatere juridiske problemstillinger indenfor personskadeerstatning
- Identificere relevante problemstillinger, som en konkret sag rejser
- Reflektere kritisk analytisk over udvalgte problemstillinger
- Kunne vurdere og analysere reglernes indhold samt konsekvenserne af reglerne

Færdighederne eksamineres ved semestrets afslutning ved en ekstern mundtlig eksamen baseret på en synopsis. Af læringsmæssige årsager opfordres til, at synopsisen udarbejdes i grupper (2-4 pers.). Eksamen afvikles som gruppeeksamen.

Faget afvikles som 6 workshops á 6 timer + 3 timers forelæsning, 1 times synopsisintroduktion og 2 timers plenumvejledning.

Den studerende skal samlet opnå **kompetence** til på videnskabelig vis at:

- Kvalificere og relatere juridiske problemstillinger indenfor personskadeerstatning
- Identificere relevante problemstillinger, som en konkret sag rejser
- Reflektere kritisk analytisk over udvalgte problemstillinger
- Kunne vurdere og analysere reglernes indhold samt konsekvenserne af reglerne
- Kunne tage ansvar for egen faglig udvikling og specialisering.

Fagets estimerede tidsforbrug (ECTS-deklaration):

Workshops 6 x 6 timer	= 36 timer
Forelæsning	= 3 timer
Forberedelse (forelæsning)	= 141 timer
Synopsis	= 50 timer
Synopsisintroduktion	= 1 time
Plenumvejledning	= 2 timer
Eksamensforberedelse	= 37 timer
I alt	= 270 timer

3.3.3. Køb og salg af virksomheder og aktier, 10 ECTS *

Fagets navn:	Køb og salg af virksomheder og aktier
Fagets engelske navn:	Trading of Company Assets – Valuation, Value Creation, and M & A
Fagets modultilknytning:	Det formueretlige modul Faget kan vælges af såvel jurastuderende som erhvervsjurastuderende.
Fagansvarlig:	Lektor Ulla Steen
Undervisere:	Ekstern lektor Per Vestergaard Andersen

Dette fag fokuserer på de ikke-juridiske aspekter af virksomhedsoverdragelse, herunder værdiansættelse. Valgfaget Virksomhedsoverdragelse fokuserer på de juridiske aspekter af overdragelse (indgår i stamkatalog for valgfag i efteråret).

Den studerende skal opnå **viden** om:

- Hvordan man i praksis værdiansætter ikke-finansielle såvel som finansielle virksomheder med forskellige modeller og metoder.
- Hvordan de praktisk anvendte værdiansættelsesmodeller opfylder de relevante Corporate Finance teorier.
- Ikke-finansielle og finansielle virksomheders basale regnskabsmæssige forhold.
- Hvordan der foretages strategiske analyser af virksomheder.
- Hvordan der med dusinvis af value drivers kan foretages værdiskabelse og værdioptimering i virksomheder.
- Hvad synergieffekter er og hvordan de indgår i værdiansættelsen af virksomheder.
- Fordele og ulemper ved de forskellige værdiansættelsesmodeller og -metoder.
- Processerne i en virksomhedsoverdragelse, dvs. alt hvad der foretages fra beslutning om et salg/køb og til overdragelsen foretages
- Værdiansættelse af virksomheder til børsintroduktioner.
- Hvordan kursdannelsen på obligations- og aktiemarkederne genereres og hvordan der kan tjenes og tabes penge på aktieinvesteringer.
- Hvordan overdragelses- og finansieringsmodeller anvendes ved virksomhedsoverdragelser.

Pensum i faget er:

- Per Vestergaard Andersen: Køb og salg af virksomheder og aktier – værdiansættelser, værdiskabelse og værdioptimering, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, seneste udgave.

Undervisningen tilrettelægges så den studerende gennem anvendelse af den juridiske metode opnår **færdigheder** i at:

- anvende fagets begreber, teorier og terminologi,
- analysere og vurdere de væsentligste forhold, der indgår i værdiansættelsen af virksomheder og aktier,
- praktisk og teoretisk anvende værdiansættelsesmodeller og -metoder,
- kunne redegøre for værdiskabelse og værdioptimering,
- kunne redegøre for de væsentligste ikke-juridiske elementer, der indgår i en virksomhedsoverdragelse,
- kunne redegøre for de væsentligste fordele og ulemper ved de absolutte værdiansættelsesmodeller og ved de relative værdiansættelsesmetoder,

- kunne vurdere og analysere, hvorfor der er forskelle mellem regnskabsmæssige værdier og markedsværdier og hvilke konsekvenser, det kan have, og
- kunne vurdere, hvordan kursdannelsen på aktiemarkedet genereres.

Færdighederne eksamineres ved semestrets afslutning ved en ekstern mundtlig eksamen.

Den studerende skal samlet opnå **kompetence** til på videnskabelig vis at:

- anvende praktiske og teoretiske metoder inden for fagets hovedområder,
- formulere sig klart og velstruktureret om virksomhedsoverdragelsesmæssige problemstillinger med anvendelse af korrekt terminologi,
- kunne anvende og kombinere de lærte ikke-juridiske færdigheder med de rene juridiske forhold vedrørende virksomhedsoverdragelser,
- kunne vurdere og analysere problemstillinger vedrørende virksomhedsoverdragelser i et større helhedsperspektiv, og
- med større sandsynlighed end før beståelse af eksamen at kvalificere sig til relevante jobs i virksomheder, der arbejder med virksomhedsoverdragelser.

Fagets estimerede tidsforbrug (ECTS-deklaration):

Forelæsninger, 11 x 3 timer	= 33 timer
Forberedelse (forelæsning)	= 162 timer
Eksamensforberedelse	= 75 timer
I alt	= 270 timer

3.3.4. Udvidet konkurs- og rekonstruktionsret, 10 ECTS

Fagets navn:	Udvidet konkurs- og rekonstruktionsret
Fagets engelske navn:	Extended Bankruptcy Law
Fagets modulplacering, jura:	Det formueretlige modul
Fagets modulplacering, erhvervsjura:	Det formueretlige modul
Fagansvarlig:	Professor Anders Ørgaard
Underviser:	Advokat Dorthe Kjærgaard og advokat Casper Nørgaard

Den studerende skal i faget opnå **viden** om:

Rekonstruktion:

- Rekonstruktionslovgivningen
- Fristdage
- Rekonstruktionsforløbet
- Aktører i rekonstruktionsbehandlingen
- Kreditorpositioner i rekonstruktionsbehandlingen
- Dispositioner under rekonstruktionsbehandlingen
- Frivillige gældsordninger
- Indholdet i rekonstruktionen (tvangsakkord og / eller virksomhedsoverdragelse),
- Tvangsakkord herunder
  - Fordringsklassifikation
  - Modregning
  - Solidariske skyldforhold
  - Gensidigt bebyrdende aftaler
  - Panthaverens stilling
- Virksomhedsoverdragelse
- Rekonstruktionens virkninger
- Sanering af erhvervmæssig gæld

Konkurs:

- Omstødelse ved pant i vekslende aktiver
- Lønmodtagernes stilling
- Konkursbegæringen
- Konkursdekretet
- Hæftelse, sikkerhed og ansvar
- Etablering, valg og afsættelse af bostyre
- Andre dispositioner på dekretmødet
- Afhøringer i skifteretten
- Fordringsprøvelse og retssager
- Skifterettens tilsyn med boets behandling
- Boets slutning og genoptagelse
- Tvangsopløsning af selskaber

Studerende skal ved brug af den juridiske metode, opnå **færdighed** i, at anvende relevante regler om rekonstruktion og konkursret, herunder:

- at definere og strukturere et juridisk problem og løsningen herpå

- at identificere det retlige indhold af en tvist mellem to eller flere parter og beskrive denne i overensstemmelse hermed
- at argumentere for relevante løsninger er konkurs- og rekonstruktionsretlige problemstillinger
- at udtrykke sig juridisk korrekt og præcist om fagets problemstillinger

Den studerende skal dermed samlet opnå **kompetence** til, at:

- anvende reglerne indenfor rekonstruktion og konkursret
- præsentere et synspunkt og argumentere herfor klart og velstruktureret
- kvalificere og relatere juridiske problemstillinger samt konsekvenserne ved reglernes overtrædelse

Pensum i faget er:

- Henry Heiberg, Lars Lindencrone Petersen og Anders Ørgaard: Rekonstruktionsret, seneste udgave
  - Kapitel 1-8 og 10-11
- Torben Kuld Hansen og Lars Lindencrone Petersen: Insolvensprocesret, seneste udgave
  - Hele bogen undtagen kapitel 2
- Materialesamling (som tilkøbes i Centerboghandlen)

Eksamen

Mundtlig

Fagets estimerede tidsforbrug (ECTS-deklaration):

Forelæsninger, 10 x 3 timer	= 30 timer
Forberedelse (undervisning pensum)	= 190 timer
Eksamensforberedelse	= 50 timer
I alt	= 270 timer

3.3.5. Familie- og arveret 10 ECTS (KUN for 8. semester erhvervsjura)

Her henvises til [Fagbeskrivelse](#), for STO BA-jur 2013

Obligatorisk fag på Jurauddannelsens 2. semester.

3.4. Valgfag inden for det skatteretlige og selskabsretlige modul

3.4.1. Punktafgifter, 10 ECTS *

Fagets navn:	Punktafgifter
Fagets engelske navn:	Excise Duties
Samlæsning:	
Fagets modultilknytning:	Det skatteretlige modul
Fagansvarlig:	Lektor Thomas Rønfeldt
Underviser:	Ekstern lektor Charlotte Sørensen
Kursusforbud:	Faget er målrettet studerende på erhvervsjurastudiet, men kan også vælges af studerende på jurastudiet.

Den studerende skal opnå **viden** om:

- Den punktafgiftsretlige regulering.
- Formålet med den punktafgiftsretlige regulering.
- De grundlæggende punktafgiftsretlige økonomiske og juridiske principper, herunder særligt punktafgiftssystemet og hensynene bag, det punktafgiftspligtige vareområde, overgang til forbrug, opgørelse og beregning af de punktafgiftspligtige mængder og værdier, kvalificering af de punktafgiftspligtige personer og disses rettigheder og forpligtelser, kvalificering af de betalingspligtige personer, anvendelse af reglerne om fritagelse for betaling af punktafgifter, anvendelse af reglerne om godtgørelse af allerede betalt punktafgift, valg af beregningsmetode og -principper til brug for godtgørelse af punktafgifter, fakturerings- og regnskabsbestemmelser, angivelse og indbetaling af skyldige punktafgifter samt sanktioner ved overtrædelse.
- De relevante retskilder relateret til punktafgifter.
- Relevant punktafgiftsretlig praksis, såvel national som EU-retlig.

Pensum i faget er:

- Punktafgiftslovgivningen.
- Udvalgte afgørelser.
- Udvalgte artikler.
- Uddrag af SKATs juridiske vejledning.

Undervisningen tilrettelægges så den studerende gennem anvendelse af den juridiske metode opnår **færdigheder** i at:

- anvende punktafgiftsretlige begreber og terminologi korrekt,
- opgøre og beregne såvel punktafgiftspligtige mængder og værdier samt fritagelser og godtgørelser på baggrund af den studerendes viden om mulige beregningsmetoder,
- angive punktafgifter korrekt,
- anvende de grundlæggende punktafgiftsretlige principper, således at den studerende bliver i stand til at fortolke og anvende de komplicerede regelsæt og som følge heraf i stand til at kvalificere og beregne de punktafgiftspligtige transaktioner,
- identificere det retlige indhold af en tvist mellem 2 parter i relation til de punktafgiftsretlige problemstillinger og fremkomme med begrundet svar på tvistens løsning,
- identificere de punktafgiftspligtige produkter og anvende lovgivningen herpå, herunder i forbindelse med bestemmelser om fritagelse for og godtgørelse for afgifter, og
- præsentere og argumentere på baggrund af afgiftsretlige problemstillinger.

Det forventes af de studerende, at de deltager aktivt i undervisningen, herunder ved mundtlige

og skriftlige præsentationer for klassen.

Ligeledes forventes det at den studerende sideløbende med undervisningen deltager i et forløb, som skal sikre den studerendes forståelse for afgifternes håndtering i praksis. Den studerende vil således i takt med at undervisningen skrider frem deltage i et fiktivt virksomhedsforløb via primært e-mailkommunikation, hvor den studerende får til opgave at anvende undervisningen og de opnåede færdigheder på samme måde, som tilfældet ville være i praksis.

Færdighederne eksamineres ved semestrets afslutning ved en **ekstern mundtlig eksamen**. I det omfang der deltager studerende fra forskellige semestre på faget, vil der blive differentieret mellem de studerende i forhold til de krav, der stilles til henholdsvis bachelor- og kandidatstuderende.

Den studerende skal samlet opnå **kompetence** til på videnskabelig vis at:

- anvende juridisk metode på punktafgiftsretlige spørgsmål,
- kvalificere og relatere juridiske problemstillinger inden for særligt spørgsmålet om de afgiftspligtige produkter og tilhørende fritagelses- og godtgørelsesbestemmelser.
- beregne, opgøre og angive afgifter korrekt efter hensyntagen til relevante fritagelses- og godtgørelsesmuligheder,
- administrere virksomhedernes håndtering af punktafgiftsretlige forhold,
- formulere sig klart og velstruktureret om punktafgiftsretlige spørgsmål med anvendelse af korrekt terminologi,
- kunne vurdere, analysere og rådgive om reglernes indhold samt konsekvenserne ved reglernes overtrædelse,
- rådgive om muligheder og begrænsninger samt sanktioner inden for punktafgiftsretten i relation til punktafgiftspligtige produkter, og
- rådgive om fakturerings- og regnskabsbestemmelser.

Eksamen

Færdighederne eksamineres ved semestrets afslutning ved en ekstern mundtlig eksamen.

Fagets estimerede tidsforbrug (ECTS-deklaration):

Forelæsninger, 13 x 3 timer, inkl. fiktivt

virksomhedsforløb

= 39 timer

Forberedelse (forelæsning)

= 78 timer

Eksamensforberedelse

= 153 timer

I alt

= 270 timer

3.4.2. EU-skatte ret, 10 ECTS*

Fagets navn:	EU-skatte ret
Fagets engelske navn:	EU Tax Law
Samlæsning:	Faget tilbydes 8. semester jura og erhvervsjura
Fagets modul tilknytning:	Det Skatte retlige modul
Fagansvarlig:	Lektor Thomas Rønfeldt
Underviser:	Lektor Thomas Rønfeldt

Den studerende skal opnå **viden** om:

- Problemstillingerne, samspillet og de retskildemæssige problemer inden for EU-skatte retten, herunder særligt EU-rettens betydning for skatteyderens rettigheder og pligter ved grænseoverskridende arbejde.
- De gennemførte direktiver på de direkte skatters område, herunder moder-/datterselskabsdirektivet og fusionsskattedirektivet, rente- og royaltydirektivet og EU-voldgiftskonventionen.
- SE-selskabet.
- De grundlæggende økonomiske frihedsrettigheder i EU-traktaten, herunder arbejdskraftens frie bevægelighed, kapitalens frie bevægelighed, etableringsretten og tjenesteydelsernes frie bevægelighed.
- Statsstøttere reglerne.
- EU-domstolens betydning for medlemsstaternes mulighed for indretningen af nationale værneregler på området for direkte beskatning.
- Skattely og skatteplanlægning i EU-retten.
- Misbrug og andre legitime hensyn.
- Forholdet mellem national skatte ret, EU-skatte retten og dobbeltbeskatningsoverenskomster.

Pensum i faget er:

- Thomas Rønfeldt: Europæisk skatte ret I – Misbrug og andre legitime hensyn, Karnov Group, seneste udgave.
- Thomas Rønfeldt: Skatte værn og EU-frihed, Djøf Forlag, seneste udgave.

Undervisningen er casebaseret på Harvard-metoden og tilrettelægges så den studerende gennem anvendelse af den juridiske metode opnår **færdigheder** i at:

- korrekt anvende EU-skatte rettens begreber og terminologi,
- kende til relevant EU-skatte retlig praksis,
- kunne identificere og prioritere mellem de relevante retskilder, f.eks. forholdet mellem intern ret og EU-skatte retten,
- kunne fortolke EU-skatte retlige retskilder,
- argumentere for løsning af de identificerede problemstillinger,
- kunne vurdere, hvorledes en forsvarlig skatteplanlægning skal foretages,
- kunne vurdere, hvilke nationale værneregler der vil kunne bestå, og
- kunne identificere, vurdere og løse EU-skatte retlige problemstillinger.-

Færdighederne eksamineres ved semestrets afslutning ved en **ekstern mundtlig projektsamen**. Projektet har et omfang på ca. 20 sider.

Den studerende skal samlet opnå **kompetence** til på selvstændig vis at:

- anvende juridisk metode på spørgsmål inden for EU-skatte retten,

- kvalificere og relatere juridiske problemstillinger inden for EU-skatte retten,
- formulere sig klart og velstruktureret om EU-skatte retlige spørgsmål med anvendelse af korrekt terminologi, og
- kunne vurdere, analysere og rådgive om reglernes indhold samt konsekvenserne ved reglernes overtrædelse.

Fagets estimerede tidsforbrug (ECTS-deklaration):

Casebaseret undervisning, 5 x 6 timer	= 30 timer
Forberedelse (casebaseret undervisning)	= 150 timer
Domme, lovforslag mv.	= 15 timer
Projektarbejde	= 45 timer
Eksamensforberedelse	= 20 timer
I alt	= 270 timer

4. Engelske valgfag, 8. semester

4.1. Valgfag inden for det offentligretlige/privatretlige/EU-retlige modul

4.1.1. EU Consumer Law, 10 ECTS

Name of course:	EU Consumer Law
The course's placement in the main modules:	Public/private and EU law module
Course responsible:	Associate Professor Marie Jull Sørensen
Teacher:	Associate Professor Marie Jull Sørensen and PhD student Marianne Hundahl Frandsen

The students will acquire **knowledge** about:

- Sources of law concerning EU consumer law.
- The concept of consumer and their organization.
- EU law interaction with member states consumer law.
- The purpose of consumer protection and interaction with other regulation.
- Selected consumer law issues:
  - Sale of consumer goods (including distance and doorstep selling), including:
    - Lack of conformity.
    - Rights of the consumer in case of lack of conformity.
    - Right of withdrawal.
  - Marketing, including:
    - Good marketing practice.
    - Misleading marketing.
    - Identification.
    - Unsolicited communication.
    - Marketing directed at children and young people.
    - Promotions.
    - Guarantees.
    - Price information.
  - Unfair contract terms.
  - Means of payment.
  - Passengers' rights
  - Complaints and sanction.

Curriculum:

- Book: Weatherill, Stephen, EU Consumer Law and Policy, Elgar European Law, 2013.
- Primary sources of law:
  - Directives and Regulations.
  - Rulings from the EU Court of Justice.
- Articles.

By using legal method and problem based learning the student will gain **skills** in the following:

- proper use of concepts and terminology of consumer law,
- identifying relevant consumer law issues,
- express themselves clearly and well-structured on consumer law issues with the use of correct terminology,
- understanding relevant practice from the EU Court of Justice,

- using sources of law and legal methods in consumer law,
- qualifying interaction between public and civil consumer protection laws, and
- qualifying interaction between EU regulation and member states implementation.

The skills will be tested in an oral group exam based on a group project.

Overall the student will acquire **competences** on an academic level in the following:

- independently explaining consumer law areas and reflecting critically and analytically,
- the ability to assess and analyse rules and consequences of the rules,
- qualifying and relate legal issues within consumer law,
- being able to work problem oriented by independently composing a problem and working with in an analytical and structured way, and
- taking responsibility for own learning, development and specialization within the frames of consumer law.

The estimated time consumption for the course (ECTS-declaration):

Workshops, 7 x 5½ hours	= 38,5 hours
Project introduction	= 1 hour
Project counselling	= 2 hours
Homework, 7 x 14 hours	= 141 hours
Project	= 50 hours
Preparation for exam	= 37,5 hours
Total	= 270 hours

4.1.2. International Human Rights and Refugee Law, 10 ECTS

Title of the course:	International Human Rights and Refugee Law
Danish title:	International menneske- og flygtningeret
Co-read with:	
Relation to main modules:	EU law and International law
Fagansvarlig:	Jesper Lindholm
Underviser:	Jesper Lindholm

Participants are expected to acquire **knowledge** on:

- International human rights and refugee law, in particular sources of international law pertaining to human rights and international refugee protection.
- The concept of human rights and refugee protection from a legal point of view, including considerations on universal applicability.
- The legal and institutional human rights and refugee protection framework of the United Nations, complete with comparative references to the principal regional systems.
- Admissibility criteria as adopted by relevant treaty monitoring bodies concerning individual communications (complaints).
- The meaning and content of positive state obligations and of limitations on substantive human rights, including the concept of “state discretion” or “margin of appreciation”.
- The role of human rights in specific contexts, for example the ‘war on terror’, and with specific emphasis on human rights and refugee protection in the current ‘European refugee crisis’.

Readings:

- Rhona K. M. Smith: Textbook on International Human Rights, Oxford University Press, 6th edition, 2014.
- Students may be asked to access supplementary material available online. In addition, a compilation of legal instruments and related material will be made available.

The course is organized in such a way that participants - in applying the scientific legal method - acquire **skills** in:

- Explaining the legal standing of human rights and refugee protection in international law and outlining generally their relationship with other bodies of public international law.
- Analysing and applying concepts and terminology integral to the course.
- Identifying legal problems in regional and international human rights and refugee law and applying relevant sources of law in solving these.
- Describing the impact and status of human rights and refugee law in national jurisdiction.
- Researching, presenting and analyzing decisions, general comments, concluding observations and recommendations adopted by human rights treaty monitoring bodies. These skills are equally applicable as regards UNHCR recommendations and guidelines concerning refugee protection as well as illustrative national case law and case law of the European Court of Human Rights.
- Presenting and analyzing the content of substantive provisions as contained in UN

human rights and refugee law instruments, considering also both the question of positive State obligations *and* possible limitations on human rights and refugee law.

- Explaining human rights and refugee law implications of the current 'European refugee crisis'.

The knowledge, skills and competencies, described above are evaluated at the end of the semester during an **oral exam of 20 minutes duration**.

8th semester students are required to prepare a synopsis upon which the oral exam will be based.

The course is conducted in a lecture style format but presupposes active student participation based on, *inter alia*, case studies and mini-projects.

Thus, participants must acquire the overall **competence** to individually:

- Apply the scientific legal method in addressing questions pertaining to regional and international human rights and refugee law.
- Communicate human rights and refugee protection-related issues in a clear and well-structured manner, using the applicable terminology.
- Evaluate, analyse and provide advice on the content of human rights and refugee law and the consequences of violating this legal framework.

Estimated time consumption of the course (ECTS-declaration):

Lectures 11x 3	= 33 hours
Preparation, lectures including case studies etc	= 132 hours
Preparation, exam	= 105 hours
Total	= 270 hours

5. Erhvervsøkonomiske valgfag, 6. semester

Alle erhvervsøkonomiske valgfag er samlæst med HA-studiet, 6. semester. Vi afventer endelige fagbeskrivelser fra HA-studiet.

De originale fagbeskrivelser fra HA-studiet er oploadet på Moodle som et tillæg. Tillægget hedder "Fagbeskrivelser økonomiske valgfag HA-studiet".

5.1. Koncernregnskab, 5 ECTS

Fagets navn:	Koncernregnskab
Fagets engelske navn:	
Samlæsning:	Samlæst med HA-studiet, 6. semester
Fagets modultilknytning:	Det Erhvervsøkonomiske modul
Fagansvarlig:	
Underviser:	Allan Sort Dahl

Fagets baggrund

Et koncernregnskab viser et samlet økonomisk billede af et moderselskab og dets dattervirksomheder, som om de tilsammen var en enkelt virksomhed. Koncernregnskabet omfatter således hele den økonomiske enhed, som ledelsen i modervirksomheden kan træffe beslutninger om.

Fagets formål

Faget supplerer undervisningen i ekstern rapportering fra HA 2. semester, men er samtidigt også et selvstændigt regnskabsområde med sine egne regler (principper). Formålet med faget er at give dem, der har kendskab til regnskabsaflæggelse i enkeltvirksomheder, en indføring i formålet med koncernregnskabet og i den tankegang og fremgangsmåde, som anvendes ved konsolidering. Desuden skal den studerende have et indblik i andre regnskabsmæssige problemstillinger med tilknytning til moder-/dattervirksomheder – for eksempel omregning af udenlandske selskabers regnskaber fra fremmed valuta samt equity-metoden (indre værdis metode).

Fagets centrale problemstillinger

Hovedvægten i faget lægges på at forklare de grundlæggende elementer i konsolideringen med henvisning til de centrale regler (principper), der findes i de danske og internationale bestemmelser om aflæggelse af koncernregnskab. Følgende problemstillinger vil blandt andet blive behandlet: Koncernopfattelser, den regnskabsmæssige behandling af virksomhedssammenslutninger, koncerngoodwill, eliminering af intern handel med omsætningsaktiver og anlægsaktiver, behandling af skat i koncernregnskabet, behandling af minoritetsinteresser. Desuden behandles equity-metoden (indre værdis metode) samt problemstillinger i forbindelse med omregning af udenlandske dattervirksomheders regnskaber efter danske og internationale bestemmelser. Undervisningen inddrager både teori og øvelser.

Fagets målsætning

Målet er at de studerende efter at have deltaget i undervisningen kan:

- Forklare hvilke "retskilder", der i Danmark skal anvendes ved aflæggelse af et koncernregnskab
- Beskrive væsentlige forskelle mellem reglerne i årsregnskabsloven/danske regnskabsvejledninger og internationale regnskabsstandarder i forbindelse med virksomhedssammenslutninger og efterfølgende koncernregnskaber
- Anvende årsregnskabslovens og de internationale regnskabsstandarders koncerndefinition og forstå udstrækningen af koncernregnskabspligten (fritagelser/undtagelser)
- Forklare formålet med koncernregnskabet
- Forklare indholdet af de teorier/opfattelser/syn, der ligger bag koncernregnskabet og deres konsekvenser for koncernregnskabet
- Udarbejde et koncernregnskab på dagen for virksomhedssammenslutningen efter såvel overtagelsesmetoden som sammenlægningsmetoden

- Udarbejde et koncernregnskab på et senere tidspunkt end overtagelsesdagen baseret på omvurdering, eliminering og korrektioner af almindeligt forekommende koncerninterne transaktioner
- Forklare hvordan der beregnes udskudt skat af omvurderinger, eliminerings i forbindelse med udarbejdelse af koncernregnskaber
- Beskrive indholdet af varianterne af overtagelsesmetoden og forklare deres indvirkning på koncernregnskabet
- Forklare indholdet i equity-metoden (indre værdis metode)
- Udarbejde et regnskab, hvor equity-metoden anvendes på indregning af kapitalandele både efter de internationale regnskabsstandarder og årsregnskabsloven
- Beskrive hvilke indregningsmetoder der skal benyttes for kapitalandele i koncernregnskabet
- Omregne et regnskab i fremmed valuta efter reglerne i dansk og international regnskabsregulering og forklare forskelle og ligheder
- Kunne beskrive og forklare, hvilken betydning den opdaterede årsregnskabslov (1/1 2016) har for koncernregnskabet.

Omfang

6 forelæsninger á 2-4 timers varighed, 20 timer i alt.

5.2. Økonomistyring, 5 ECTS

Fagets navn:	Økonomistyring
Fagets engelske navn:	Management Accounting
Samlæsning:	Samlæst med HA-studiet, 6. semester
Fagets modultilknytning:	Det Erhvervsøkonomiske modul
Fagansvarlig:	
Underviser:	Niels Sandalgaard

Mål

Det overordnede mål med dette fag er, at den studerende skal være i stand til at demonstrere en generel forståelse for økonomistyring som fagområde samt en forståelse for økonomistyring som en samlet styringspakke. Den studerende skal endvidere sættes i stand til at analysere fordele og ulemper ved forskellige økonomistyringsmodeller samt evaluere de adfærdsmæssige konsekvenser ved forskellige designs af budgetlægningsprocessen. Endvidere skal den studerende blive i stand til at designe budgetmodeller, så disse fremmer den ønskede adfærd og er tilpasset virksomhedens specifikke situation. Ydermere skal den studerende opnå en generel forståelse for forskellige forskningsmetoder indenfor økonomistyring.

Den studerende forventes endvidere på teoretisk plan at kunne demonstrere en generel forståelse af og viden om:

- Udviklingstendenser indenfor økonomistyring
- Økonomistyring som en samlet pakke
- Hvad er et budget, og hvad bruges et budget til
- Contingencybaseret økonomistyringsteori
- Kritikken mod traditionelle budgetter herunder Beyond Budgeting
- Budgettet som udgangspunkt for præstationsevaluering
- Incitamentsstrukturer generelt

Fagindhold og begrundelse

Mange virksomheder har en oplevelse af, at betingelserne for at drive virksomhed har ændret sig væsentligt de senere år. De konkurrencemæssige vilkår er blevet skærpet, og omverdenen er blevet mere uforudsigelig. Disse forhold medfører en del udfordringer for den enkelte virksomhed ikke mindst i relation til virksomhedens økonomistyring og designet heraf. Disse udfordringer ses i særlig grad i forbindelse med virksomhedernes budgettering og præstationsevaluering, der vanskeliggøres af de ændrede omverdensvilkår.

Faget vil give et overblik over økonomistyring som fagområde herunder udviklingstendenser indenfor fagområdet. Der vil blive taget udgangspunkt i budgettering, men der vil i høj grad være fokus på økonomistyring som en samlet pakke. Grundlæggende budgetteringsmæssige karakteristika vil derfor blive gennemgået, og med budgettering som udgangspunkt vil der fokuseres på betydningen af contingency-faktorer (eksempelvis omverdensusikkerhed) for designet af økonomistyringen samt på adfærdsmæssige konsekvenser af økonomistyring (eksemplificeret med budgetter), hvor der i særlig grad fokuseres på motivation samt konsekvenserne af forskellige former for incitamentsafløbning. Kritik mod traditionel budgettering vil blive gennemgået, og en alternativ styringspakke (Beyond Budgeting) vil blive præsenteret og diskuteret.

Pensum

Se venligst tillæg.

Omfang og forventning

Faget består af samlet 10 lektioner, der afholdes som 2 timers undervisningsgange.

Undervisningen vil dels bestå af forelæsninger samt diskussioner af centrale artikler på budgetområdet.

Det forudsættes, at litteraturen er læst på forhånd for at sikre en aktiv deltagelse i undervisningen.

Eksamen

Eksamen afholdes som en 24-timers eksamen.

5.3. Organisation og Strategi, 5 ECTS

Fagets navn:	Organisation og Strategi
Fagets engelske navn:	Organization and Strategy
Samlæsning:	Samlæst med HA-studiet, 6. semester
Fagets modultilknytning:	Det Erhvervsøkonomiske modul
Fagansvarlig:	
Underviser:	

Organisationer oplever konstant situationer, hvor det ledelsesmæssige fundament sættes under pres. Hvordan ledelsen håndterer dette pres afhænger af de fortolkende skemaer, som er etableret og løbende videreudvikles blandt ledere og medarbejdere. Og når betingelserne for organisationens indre liv og samspil med omverdenen forandrer sig, må ledere og medarbejdere arbejde med udviklingen af nye fortolkende skemaer. Fortolkende skemaer er selvfølgelig noget, som opstår hele tiden og hver dag i samspillet mellem de aktører, der er i organisationen, men det er også noget, der udsættes for kvalitative skift, når organisationen befinder sig i nye situationer eller møder brændende platforme.

Valgfaget zoomer ind på, hvordan de fortolkende skemaer opstår, og hvor de kommer fra, med særlig fokus på virksomheder. Valgfaget starter med at tage ledelsens vinkel og undersøge, hvordan man ledelsesmæssigt skaber mening i organisationens aktiviteter gennem anvendelsen af ledelseskoncepter. Herefter udvider valgfaget perspektivet og undersøger, hvordan organisationer anvender netværk, og hvilke ledelsesmæssige og organisatoriske udfordringer ledelsen af netværk indebærer. Dernæst fokuserer valgfaget mere generelt på, hvordan der etableres mening i organisationen, og hvad det betyder for organiseringen af organisationens aktiviteter og liv. Til sidst samler valgfaget perspektiverne i en diskussion af, hvordan man kan opfatte strategi, og hvordan forskellige strategiopfattelser kommer til udtryk i organisationens liv og praksis. Undervejs inddrages cases. Valgfaget besvarer således fire sammensatte spørgsmål:

- Hvad er ledelseskoncepter, og hvorfor er organisationer så interesserede i at bruge dem?
- Hvordan indgår organisationer i netværk, og hvordan leder man disse netværk?
- Hvordan skaber organisationer mening, og hvad betyder det for organisering?
- Hvordan kan man opfatte strategi, og hvordan kommer forskellige strategiopfattelser til udtryk?

Vi udforsker disse spørgsmål ved at dykke ned i litteratur om ledelse og organisation, som I udforsker gennem action learning. Når valgfaget er slut, har I som hold ikke blot gennemført en interessant læring, men også produceret et tidsskriftsnummer, der omhandler ledelse og organisation. Tidsskriftsnummeret, hvor I yder et bidrag til vores viden om ledelse og organisation, vil sammen med den valgte litteratur indgå i pensum.

Læringsmål

Gennem valgfaget får I indsigt i centrale temaer inden for Organisation & Strategi med særlig vægt på:

- Anvendelse af ledelseskoncepter
- Netværksrelationers betydning og ledelse af disse relationer
- Meningsskabelse i organisationer og meningsskabelsens betydning
- Bredden og variationen i tilgange til strategi og forståelsen af strategiske processer

- Kompetencer indenfor at producere et kortere og fokuseret skriftligt output, der samler og præsenterer centrale elementer af et større tematisk område indenfor organisation og strategi
- Færdigheder i at producere målrettet, skriftligt output, som skal indgå i en større sammenhæng
- Indsigt i, hvordan videnskabeligt arbejde dokumenteres og læses

Opbygning

Valgfaget løber over fem gange.

1. gang er temaet *Ledelseskoncepter og legitimitet*. Her indleder vi med en præsentation af valgfagets temaer og arbejdsform efterfulgt af en forelæsning om temaet. Herefter går I i grupper, hvor I arbejder med forelæsningsens tema. Arbejdet skal resultere i en artikel på 3 sider, hvor I ved hjælp af en skabelon for artikelskrivning bearbejder temaet. Skabelonen vil guide jer gennem arbejdet. I arbejder videre med artiklen efterfølgende og sender den til Allan Næs Gjerding på mailen ang@business.aau.dk inden en bestemt deadline, som I får oplyst.

Gruppen får artiklen retur med kommentarer fra en underviser. Hver gruppe får samtidig tilknyttet en anden gruppe, som skal kommentere på artiklen. Den gruppe modtager også artiklen med underviserens kommentarer. I vil blive vejledt i, hvordan man giver feedback, så den sammen med underviserens kommentar fungerer som en review af den artikel, som I kommenterer på.

2. gang indledes med, at hver enkelt gruppe får feedback fra sin kommentargruppe på den artikel, som blev udarbejdet i forbindelse med *1. gang*. Sammen udforsker grupperne, hvordan man kan tage højde for underviserens og kommentargruppens review, så artiklen kan skrives færdig. Herefter følger en forelæsning om gangens tema, som er *Virksomheden i netværksperspektiv*. Efter forelæsningsen udarbejder I en ny artikel på 3 sider om forelæsningsens tema, som sendes til ang@business.aau.dk inden en bestemt deadline, som I får oplyst.

3. og 4. gang er organiseret på samme måde som *2. gang*. Temaet for *3. gang* er *Meningsskabelse og organisering*, mens temaet for *4. gang* er *Strategiske processer*. *4. forelæsningsgang* vil adskille sig lidt fra de foregående 3 gange ved, at forelæsningsstemaet knytter tråde tilbage og samler op på de spørgsmål, som vi har arbejdet med.

Når vi har gennemført *1.-4. gang*, har I produceret et output, der består af fire artikler á 3 sider fra hver gruppe. Disse artikler samler vi i en særlig udgave af tidsskriftet *Organisation & Strategi på Aalborg Universitet*, som vi har etableret til formålet. Tidsskriftet vil blive uploadet på Moodle og gjort tilgængelig for eksisterende og kommende årgange af studerende på erhvervsøkonomi. Det vil samtidig indgå i jeres eksamenspensum.

5. gang organiseres som en poster-præsentation med review. Hver enkelt gruppe har forud for præsentationen udarbejdet en poster, som sammenfatter gruppens arbejde med valgfagets temaer og gruppens artikler om temaerne. Posterens præsenteres for et panel på 3 personer fra det private og offentlige erhvervsliv, der sammen med underviserne giver review på præsentationen og posteren. Den enkelte gruppe kan herefter revidere sin poster, og den reviderede poster vil være udgangspunkt for valgfagets eksamen.

Eksamen gennemføres som gruppeeksamen. For at kunne deltage i eksamen skal den enkelte studerende være medforfatter på en artikel fra hvert tema.

Outputtets formål

Jeres arbejde på valgfaget resulterer i udarbejdelsen af et tidsskriftsnummer, hvor I gennem tidsskriftets artikler udfolder og udvikler jeres læring og viden om valgfagets temaer. Ved at kombinere dialog og skriftlig dokumentation i samspillet mellem gruppearbejde og forelæsninger arbejder I jer mere effektivt ind i valgfagets temaer og forbereder jer mere præcist til den videnudveksling, som I vil have med underviserne til eksamen. Arbejdet med poster-præsentationen for det eksterne panel og revidering af posteren styrker jeres evne til at foretage en to-the-point præsentation af et vanskeligt emne for nogle, der ikke har været gennem denne samme proces som jer. Med revidering af posteren tilvejebringer I samtidigt udgangspunkt for valgfagseksamenen.

5.4. Forretningsmodeller, 5 ECTS

Fagets navn:	Forretningsmodeller
Fagets engelske navn:	Business Models
Samlæsning:	Samlæst med HA-studiet, 6. semester
Fagets modultilknytning:	Det Erhvervsøkonomiske modul
Fagansvarlig:	
Underviser:	Morten Lund

Baggrund for faget

Faget introducerer de studerende for centrale teorier inden for forretningsmodelfeltet og giver indsigt i hvordan disse spiller nøgleroller i at analysere, designe og eksekvere værdiskabelse.

Undervejs introduceres de studerende for centrale værktøjer som kan anvendes til at udvikle forretningsmodeller, og i den tilknyttede øvelsesrække undervises der i at anvende disse på en række case-virksomheder. Således relateres forretningsmodeller i løbet af undervisningen til kernefeltet som strategi, organisationsudvikling, økonomistyring, marketing, værdikædeanalyse og interensentanalyse.

Det er **målet**, at den studerende efter modulet - på et videregående niveau - har kendskab til og evner til at diskutere feltet forretningsmodeller, samt kan relatere feltet til kernefeltet som strategi, organisation, økonomistyring, marketing og værdikæder.

Det overordnede mål med dette fag er at sætte den studerende i stand til at kunne demonstrere en generel og grundlæggende viden om, hvordan man kan analysere og designe forretningsmodeller. Derudover vil den studerende opnå viden om forskellige typer værdikonfigurationer, og hvilke krav disse stiller til analysen af værdiskabelse.

Den studerende forventes at kunne redegøre for betydningen af værdi set fra kundens perspektiv, og hvilken betydning en virksomheds stakeholders har på en forretningsmodel.

Den studerende opnår færdigheder til at analysere virksomhedens værdiskabelse og diskutere den rigtige måde at kommunikere denne gennem storytelling.

Den studerende forventes at kunne diskutere relationen mellem prissætning af ydelser og en virksomheds værdiskabelse, samt hvordan man udnytter strategiske partnere i forretningsmodellen bedst muligt. Således opnås der indgående viden om hvordan man bevæger sig fra forretningsmodel til virksomhedsstyring

Der opnås **kompetencer** inden for anvendelsen af en række teknikker og metoder til at forstå, designe, teste og eksekvere forretningsmodeller. I relation til dette lærer den studerende grundlæggende færdigheder i at anvende følgende værktøjer på virksomhedsproblemstillinger:

- Business Model Canvas
- Empathy Maps
- Value Proposition Canvas
- Stakeholder maps
- Motivation Matrix
- Headline of Tomorrow

Pensum

Se venligst tillæg.

Organisering

5 moduler á 4 timer som blander forelæsninger og øvelsesgange.

Alle øvelsesgange kører som Lab-moduler i tilknytning til Business Model Lab – organiseret og faciliteret af Business Model Design Center.

Prøveform

24-timers skriftlig opgave, der involverer en spændende "real-life case", hvor den studerende skal analysere og udvikle en forretningsmodel.

5.5. Entrepreneurship og Innovation, 5 ECTS

Fagets navn:	Entrepreneurship og Innovation
Fagets engelske navn:	Entrepreneurship and Innovation
Samlæsning:	Samlæst med HA-studiet, 6. semester
Fagets modultilknytning:	Det Erhvervsøkonomiske modul
Fagansvarlig:	
Undervisere:	Jesper Lindgaard Christensen (Coordinator and main lecturer). Bengt-Åke Lundvall, Søren Hansen, Annemarie Østergaard, and a guest lecturer
Gæsteundervisere:	Rasmus Arendt, former MIKE-student, now business developer at Combine A/S and entrepreneur

Objectives

The course aims at stimulating the students' knowledge on entrepreneurship and innovation in a dynamic market economy. This includes management, organization and establishment of different types of enterprises, business development within established enterprises, and innovation and entrepreneurship in different industries and other contexts.

Learning outcomes

Having attended the course, students are expected to be able to:

- Explain differences between types of entrepreneurship and innovation
- Account for the importance of entrepreneurship and innovation to a dynamic market economy and to businesses in such an economy.
- Account for organization, management and implementation of innovation and new businesses
- Demonstrate an understanding of business development within firms, including to provide an account of the role, limitations and structure of a business plan

Teaching methods

The course lectures focus upon key, basic issues within entrepreneurship and innovation. The lectures take the point of departure in a case, which is a start-up company, I:mBoard in Aalborg. This start-up was pursued by a former MIKE-student. The first lecture, will explain about innovation activities, entrepreneurship, challenges, and creativity in this company. Subsequent lectures refer back to this presentation during discussions on more general issues. The lectures may form the basis for a bachelor project, where particular aspects may be elaborated. The lectures give general insight into the field but while doing so they also show the potential role of a „MIKE-candidate“ in a job situation.

Course language and exam

The lectures are done in English as the course is attended by both Danish and foreign students. However, the exam may be conducted in English or Danish, as you prefer.

The lectures:

10 lectures of 2 hours and 1 mini-assignment.

Literature

Reading list is announced at Moodle.

5.6. International Marketing, 5 ECTS

Fagets navn:	International Marketing
Fagets engelske navn:	International Marketing in a Cultural Perspective
Samlæsning:	Samlæst med HA-studiet, 6. semester
Fagets modultilknytning:	Det Erhvervsøkonomiske modul
Fagansvarlig:	Jeanne Sørensen Bentzen
Undervisere:	Jesper Lindgaard Christensen (Coordinator and main lecturer). Bengt-Åke Lundvall, Søren Hansen, Annemarie Østergaard, and a guest lecturer
Gæsteundervisere:	Rasmus Arendt, former MIKE-student, now business developer at Combine A/S and entrepreneur

Goals

Knowledge:

- The students should understand key concepts within international marketing with a special focus on the intercultural challenges of marketing, thereby improving students' understanding of how cross-cultural issues influences international marketing strategies.
- The students should understand the coherence between the company and its international environment in relation to designing and implementing international marketing strategy

Skills:

- The students must be able to identify and assess specific marketing challenges that arise in the international marketing context.
- The students must be able to analyze the situation of the company and based on this decide if the company should follow a differentiation of standardization strategy and what specific parameters are involved.

Competencies:

- Students should be able to assess the outcomes of alternative marketing strategies in cross-cultural contexts.
- Students should be able to conduct effective problem solving in the case of international marketing and especially in relation to solve problems in relation to how culture influences international marketing
- Having followed this course, the student should furthermore be able to formulate, analyze, derive and evaluate international marketing strategies.

Background and content

The conditions for international marketing are rapidly changing in an ever more global, dynamic and knowledge-intensive world. Moving from a domestic to an international marketing context has several influences on marketing theories and practices. Sometimes it requires new analytical insights and skills. This course provides a thorough understanding of central contemporary issues and the management of these elements within the new global context. It is becoming evident for managers of such companies that their performance depends on how successfully they manage their interactions the customers/consumers in the target countries. These companies therefore consider intercultural knowledge as an important component of

the educational background of the new staff they recruit.

The course will provide knowledge about intercultural challenges in marketing. The course consists of the following components:

- Cultural theories and concepts and their applications in marketing
- Consumer behavior, the influence of culture and the reactions to foreign products/services and brands
- Marketing strategy and especially how to design an international marketing strategy

Scope and expectations

The course consists of 10 lessons of 2 hours teaching. The classes will consist of traditional lectures as well as discussions and casework. The students are expected to study the material beforehand to enable an active participation in class.

Prerequisite for participation

Basic knowledge about Marketing management.

Literature

Usunier, Jean-Claude and Lee, Julie Anne (2013): "Marketing Across Cultures", 6th edition (England: Pearson Education Limited)

Articles:

Akgün, A. E., Halit Keskin and Hayat Ayar (2014): "Standardization and Adaption of International Marketing Mix Activities: A Case Study", *Procedia – Social and Behavioral Sciences*, 150, 609-618

Holt, D.B, John A. Quelch and Earl L. Taylor (2004): "How Global Brands Compete", *Harvard Business Review*, Sep.

More articles may follow.

Examination

24-hour examination to be based on an analysis of a case assignment. The assignment may be written in either English or Danish.

5.7. International Business, 5 ECTS

Fagets navn:	International Business
Fagets engelske navn:	International Business
Samlæsning:	Samlæst med HA-studiet, 6. semester
Fagets modultilknytning:	Det Erhvervsøkonomiske modul
Fagansvarlig:	
Undervisere:	Professor Marin Alexandrov Marinov; marinov@business.aau.dk Associate Professor Svetla Trifonova Marinova; svetla@business.aau.dk

Background

International business combines the science and the art of business with many other disciplines, such as economics, anthropology, geography, history, culture studies, jurisprudence, statistics and demography. International business is important and necessary because economic isolationism has become impossible. Successful participation in international business, however, holds the promise of improved quality of life and a better society, even leading, some believe, to a more peaceful world. On an individual level, most students are likely to become involved with international business enterprises during their careers. Manufacturing firms, as well as service companies such as banks, insurance or consulting firms are going global. Start-up firms can challenge the existing, long-dominant, large competition. Speed, creativity and innovation have often become more important to international success than size. Understanding international business is therefore crucial in preparing for the opportunities, challenges and requirements of a future career. International business offers companies new markets. Since the 1950s, the growth of international trade and investment has been substantially larger than the growth of domestic economies. International business causes the flow of ideas, services and capital across the world. Both as an opportunity and a challenge, international business is of vital concern to countries, companies and individuals.

Objectives

Building on the above, this course seeks to provide students with the following knowledge and competencies:

1. Knowledge about the nature of international business and a foundation understanding of the importance of the political and legal environments and international business theories.
2. Competencies to understand and critically evaluate internationalization opportunities for firms and firm's abilities to implement specific internationalization market entry modes.

Course Overview

To date, almost all businesses are affected by internationalization to a varied degree. The course explores the pros and cons of globalization and fully addresses the complexities of the issues surrounding it. It also covers the migration of manufacturing from developed nations to developing countries, discusses the highly charged issue of international sweatshops for the sake of low prices and also reflects some of the political divisiveness that affects trade issues. The course covers key theories of trade and investment and provides a directed path through centuries of thought on why and how trade and investment across borders occurs. Based on five lecture sessions oriented towards theories of international business, practical perspectives and case studies, students will be acquainted to relevant aspects of international business.

Teaching Method

A combination of 5 two-hour lecture sessions, 2 company/institution-based lectures and two 4-hour case-based workshops. The workshops are designed to prepare the students for the final ex-am. Students will work in self-constructed groups on case studies addressing specific questions with the support of the lecturer.

Examination

A 24 hour examination on a case study situation. Students can use all available materials. Each student should submit an 8-page (Times New Roman 12, 1.5 line spacing) answer to the questions to the case.

Textbook

Czinkota, M., Ronkainen, I., Moffet, M., Marinova, S. and M. Marinov (2009) International Business: European Edition, John Wiley & Sons.

6. Erhvervsøkonomiske valgfag, 8. semester

Alle erhvervsøkonomiske valgfag er samlæst med cand.merc. (økonomistyring).

De originale fagbeskrivelser fra Cand.merc.Økonomistyring er uploadet på Moodle som et tillæg. Tillægget hedder "Fagbeskrivelser økonomiske valgfag Cand.merc.Økonomistyring".

6.1. Regnskabsanalyse for beslutningstagere, 5 ECTS

Fagets navn:	Regnskabsanalyse for beslutningstagere
Fagets modultilknytning:	Erhvervsøkonomisk valgfag
Samlæsning:	Samlæst med Cand.merc. (økonomistyring)
Fagansvarlig:	
Underviser:	Statsautoriseret revisor Morten Jarlund

Fagets formål og indhold

Fagets formål er, at klæde de studerende og kommende økonomichefer bedre på til at indgå i dialog med en revisor om aflæggelse af eksternt regnskab i en given virksomhed med afsæt i dels de grundlæggende teorier inden for eksternt regnskab og dels i årsregnskabslovens bestemmelser for de væsentligste regnskabsposter, herunder bl.a. de valgmuligheder, som loven forskriver for disse regnskabsposter.

Faget beskæftiger sig med følgende 3 problemkredse:

1. Eksternt regnskab som samfundsaktivitet, videnskabelig disciplin og samfundets regulering af regnskabspraksis via lovgivning, privatsektorregulering og markedsløsning i modificeret form.
2. De fundamentale regnskabsteorier (paradigmer), præstationsorienteret regnskabsteori og formueorienteret regnskabsteori. Sidstnævnte uddybes med forskellige regnskabsmodeller og den begrebsramme, som dansk og international regnskabslovgivning bygger på.
3. En analytisk gennemgang af det tekniske regelsæt, som gælder for aktiver, forpligtelser, indtægter og omkostninger.

Undervisningens praktiske gennemførelse:

Undervisningen foregår som dialogforelæsninger.

Undervisningen består af i alt 24 lektioner á 45 minutters varighed. Undervisningen løber over 8 kursusgange á 3 lektioner.

Underviser:

Statsautoriseret revisor Morten Jarlund (mj@robaek.dk).

Eksamensform:

Mundtlig eksamen

Vejledende litteratur:

Jens O. Elling: Finansiell rapportering – teori og rapportering, forlaget Gjellerup, seneste udgave.

Årsregnskabsloven (LBK 1253 af 1. november 2013)

<https://www.retsinformation.dk/forms/R0710.aspx?id=158560&exp=12013>

<https://www.retsinformation.dk/forms/R0710.aspx?id=158560&exp=1>

6.2. Managerial Accounting II, 5 ECTS

Fagets navn:	Managerial Accounting II
Fagets modultilknytning:	Erhvervsøkonomisk valgfag
Samlæsning:	Samlæst med Cand.merc. (økonomistyring)
Fagansvarlig:	
Underviser:	

Fagets mål:

- Fagets sigte er at give den studerende dybdegående indblik i en række specialiserede emner og teknikker inden for økonomistyring, deres anvendelse og udbredelse. Emnerne diskuteres og belyses med case-eksempler og kan som hovedregel danne baggrund for projektarbejde.

Den studerende skal opnå **viden** om:

- Det overordnede mål med dette fag er at give de studerende et kendskab til specialiserede emner inden for virksomhedens økonomistyring.
- Økonomistyring med Activity Based Costing
- Økonomistyring i Supply Chains
- Multidimensional Analyse og Rapportering
- Avancerede Prissætningsproblematikker
- Balances Scorecard Modeling
- Risk Management Problemstillinger for Controllere
- Kunde- og Produktrentabilitet
- Dansk Økonomistyringstradition
- Introduktion til Økonomistyring i den Offentlige Sektor
- Advanced Cost Accounting (Videregående Omkostningsteori)
- Ledelse af Informationssystemer og IT-udvikling
- Evaluering og evalueringsdesign
- Feltstudier i økonomistyring

Pensum i faget er:

- Afventer – meddeles senere

Undervisningen tilrettelægges så den studerende gennem anvendelse af den juridiske metode opnår **færdigheder** i at:

- kunne redegøre for centrale dele af de modeller og teorier, som belyses, samt på grundlag af disse af kunne undersøge relevante problemstillinger i praksis.

Færdighederne eksamineres ved semestrets afslutning ved en **intern mundtlig eksamen** af 30 minutters varighed.

Valgfaget er baseret på forelæsninger, og der anvendes summemøder, gruppediskussioner og plenumdiskussioner i undervisningen. Der må også påregnes oplæg i plenum, gruppearbejde og læsegruppe.

Den studerende skal samlet opnå **kompetence** til på videnskabelig vis at:

- Den studerende skal endvidere være i stand til at diskutere og analysere fordele og ulemper ved forskellige teoriretninger og modeller samt evne at relatere fagenes indhold til beslutningsformål i en virksomhed.

6.3. Managerial Accounting III (Økonomistyring i supply chains), 5 ECTS

Fagets navn:	Managerial Accounting III (Accounting in Supply Chains)
Fagets modultilknytning:	Erhvervsøkonomisk valgfag
Samlæsning:	Samlæst med Cand.merc. (Økonomistyring)
Fagansvarlig:	
Underviser:	Poul Israelsen, AAU (PI), Thomas Borup Kristensen, AAU (TBK), Frederik Zachariassen, SDU (FZ) og Morten Holm, CBS (MH)

Baggrund og relationer til andre fag

Formålet med faget er at give den studerende en teoretisk og anvendelsesorienteret indsigt i Supply Chain Management, samt i økonomistyringens rolle under hensyn til forskellige samarbejdsformer, interorganisatoriske forretningsprocesser og -strategier på tværs af virksomheder i forsyningskæder og -netværk. Herudover har faget særligt fokus på omkostningsmodeller og omkostningsstrukturerer i supply chains.

I de nuværende globale markeder er presset på styring af hele værdikæder (supply chains) nødvendiggjort. Dette øger presset for at undgå suboptimering i decentrale enheder. Men herigennem opstår et dilemma for økonomistyringen, da decentrale enheder (dele af værdikæden) kan vælge at dele information men samtidig stå med risiko for, at den økonomiinformation, som er delt, kan blive brugt imod selvsamme enhed (til ulempe) af andre dele af værdikæden i eksempelvis en prisforhandling. I en Just-in-time (Lean) værdikæde vil lagrene være stærkt reduceret, og derved bliver værdikædens enheder langt mere afhængige af hinanden, da enheder kan "overtage" hinandens problemer, som tidligere blev "løst" med store lagre imellem produktionsenhederne, således problemer et sted ikke forplantede sig. Men der er ikke længere plads til sådanne lagre, når konkurrencen stiger. Dette er bare et eksempel på, hvorfor det er nødvendigt for de studerende at forstå, hvorledes supply chains samarbejder om optimering, og om det overhovedet er villighed til at samarbejde. Heri spiller økonomistyringen en stor rolle, da det er her indenfor, at mange af løsningerne og problemstillingerne ligger.

Faget vil trække på de studerendes viden om strategi fra andre fag, samt deres viden om ABC og grundlæggende økonomistyring.

Indhold og centrale problemstillinger i faget

Strategier og ledelsesformer samt udfordringer og muligheder i relation til Supply Chain Management; grundlæggende operations management og økonomistyring i procesorienterede og serieproducerede virksomheder; lean produktionsstrukturer og lean accounting; interorganisatorisk økonomistyring, target costing, kaizen costing, value engineering samt open books; total cost of ownership ved valg af leverandører, økonomistyring i modulbaseret produktion; Strategic cost management. Samt indhold omkring økonomisk styring i den kundeorienterede virksomhed, kundelønsomhedsmåling, kunders livstidsværdi og værdibaseret kundesegmentering.

Ligeledes præsenteres de studerende for, hvorledes lønsomhed kan opnås igennem Lean, og hvornår det ikke opnås, da dette er en stor udfordring for mange virksomheder, der arbejder med Lean. Resultaterne viser sig ofte kun som ikke-finansielle resultater eller manglende resultater, men det skyldes ofte, at virksomhederne ikke arbejder med en Lean som en komplet pakke og i

stedet kun vælger delelementer. Derved gennemgår faget, hvorledes man kan anskue produktionsfilosofier som en pakke, hvori der er intern komplementaritet (synergi). Og ligeledes hvordan kontrol er en del heraf, samt hvordan Lean kan virke som en kontrolpakke inspireret af økonomistyringen.

De studerende præsenteres også for problemstillinger omkring måling af effekter fra forbedringer i værdikæderne. Herunder hvordan måles forbedringer økonomisk. Og derudover præsenteres de studerende for, hvorledes forskellig brug af økonomistyringsrapporter kan føre til mere eller mindre målkongruent adfærd. Faget inkluderer derved en regneteknisk side, men også en adfærdsmæssige af økonomistyringen i supply chains.

Der bliver også gennemgået forskellige samarbejdsformer med Total cost of ownership i værdikæden, da disse kan se forskellige ud og dermed give forskellige resultater for samarbejde på tværs af værdikæderne. Den strategiske vinkel på økonomistyring i supply chains inddrages også via anvendelse af cases, hvor den studerende trænes i at vurdere strategier ud fra et økonomisk perspektiv. Target cost management giver de studerende en forståelse for, hvorledes produktudvikling kan supporteres i værdikæderne ved anvendelse af økonomistyring.

Derudover trænes de studerende i at vurdere de økonomiske resultater baseret på case-eksempler, og derved trænes de studerende i at forstå udviklingen i diverse talsæt og i at analysere, hvorledes de givne eksempler bør føre til handling i case virksomhederne. Indholdet i faget består derved en praktisk tilgang med konkrete cases, som skal analyseres og diskuteres, men også abstrakte teorier.

Den studerende opnår **viden** i at kunne:

- beskrive centrale problemstillinger indenfor supply chain management herunder dets bidrag til skabelse af konkurrencemæssige fordele gennem omkostningsreducerende tiltag, og tiltag som skaber meromsætning.
- kende forskel på og kunne sammenligne forskellige typer af supply chains
- Kunne redegøre for Supply Chain Management som konkurrenceparameter
- Have kendskab til strategisk sourcing (in- og outsourcing)
- Kunne redegøre for organisering af Supply Chain Management, herunder Supply Chain strategi og styring af distributionskanaler
- Kende til problematikker vedrørende design og udvikling af Supply Chains og Supply Networks, samt relationsledelse i kæder og netværk
- Adskille og forstå forskellige grundprincipper i produktionsfilosofier
- Forstå hvorfor forskellig adfærd opstår som følge af økonomistyringen i supply chains
- Forstå og analysere modeller til forbedret måling af økonomiske gevinster i supply chains

Den studerende skal samlet opnå **færdigheder og kompetence** til på videnskabelig vis at:

- kunne designe økonomistyringsløsninger som effektiviserer virksomhedens supply chain

- kunne designe økonomistyringsløsninger som tager højde for virksomhedsspecifikke forhold
- kunne analysere supply chain cases med henblik på at foreslå forbedringer og konkrete økonomistyringsrelaterede løsningsforslag, der tager højde for de virksomhedsspecifikke forhold
- kravspecificere og opsætte performancemålinger i Supply Chains samt anvende disse til beslutningsformål
- analysere adfærdsmæssige konsekvenser af "brug" økonomistyring
- forstå produktionsfilosofier som pakker til at skabe lønsomhed
- diskutere og anvende metoder til at estimere kunderelationers aktuelle lønsomhed og livstidsværdi
- diskutere hvordan kunders lønsomhed og livstidsværdi kan anvendes til prioritering af ressourcer på tværs af kunderelationer, og forstå sammenhængen mellem kunders værdi og virksomhedens værdi
- forstå sammenhængen mellem kunders værdi og virksomhedens værdi

Pensum i faget er:

- Se venligst tillæg

Kurset gennemføres som forelæsninger med diskussioner i plenum, samt i grupper.

Evaluering gennemføres som en mundtlig evaluering. Typisk 20 minutters eksamen med kendte spørgsmål på forhånd.